Lietas Nr. A420327214
Lietas arhīva Nr. A42-03272-14/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 6.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

lietā ar pieteicēju /pers. A/, atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicināto iestādi Rīgas domes Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisiju, trešo personu /pers. B/,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Rīgas domes Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisijas 2014.gada 12.jūnija lēmuma Nr.12 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Trešā persona /pers.B/ 2014.gada 15.maijā vērsās Rīgas Domes Personu dzīves vietas reģistrācijas komisijā (turpmāk – Komisija) ar lūgumu anulēt ziņas par pieteicējas /pers. A/ deklarēto dzīvesvietu /adrese/ (turpmāk – dzīvoklis). Iesniegumā trešā persona norādījusi, ka persona ir sveša, nav pazīstama.

Ar Komisijas 2014.gada 12.jūnija lēmumu (sēdes protokols Nr.12) (turpmāk – Lēmums) nolemts anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu dzīvoklī.

Lēmums pamatots ar šādiem apsvērumiem. Pieteicēja dzīves vietu dzīvoklī deklarējusi 2013.gada 7.decembrī, kā dzīvesvietas deklarēšanas tiesiskais pamats norādītas lietojuma tiesības, kuru iegūšanas pamats ir radniecība ar /pers. D/. Pēc Iedzīvotāju reģistra datu bāzes informācijas radniecību starp pieteicēju un trešo personu konstatēt nevar. Pieteicēja uz uzaicinājumu sniegt paskaidrojumu par dzīves vietas deklarēšanas pamatojumu nav atsaukusies. Komisija konstatēja, ka pieteicēja, deklarējot dzīvesvietu dzīvoklī, ir sniegusi nepatiesas ziņas.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikumā pieteicēja norāda, ka Komisiju telefoniski informēja par dzīvesvietas deklarēšanas pamatiem, kā arī to, ka tiek formēti dokumenti mantojuma prasības iesniegšanai tiesā par īpašumtiesību atzīšanu uz dzīvokli. Savukārt Komisija Lēmumu pieņēma pat nepaejot mēnesim kā pieteicējai tika nosūtīts uzaicinājums un nesagaidot pieteicējas iesniegtos dokumentus. Bijušais dzīvokļa īpašnieks /pers. D/ ar testamentu dzīvokli novēlēja /pers. H/, kurš ir pieteicējas vīra mātes brālis. /pers. H/ mantojumu pieņēma un rīkojās ar to, kā arī deva piekrišanu pieteicējai deklarēt dzīvesvietu dzīvoklī.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 25.augustā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā Komisija pieteikumu neatzīst un uzskata to par noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem.

Komisija papildus norāda, ka saskaņā ar ierakstu Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/ dzīvokļa īpašnieks ir trešā persona. Dzīvoklis trešajai personai pieder, to iegūstot mantojumā no sava tēva /pers. D/, saskaņā ar 2014.gada 16.aprīļa mantojuma apliecību. Lietā nav pierādījumu, ka personai /pers. H/ jebkad būtu piemitušas tiesības rīkoties ar dzīvokli. Saskaņā ar 2014.gada 16.aprīļa mantojuma apliecībā norādīto, persona /pers. H/ nav miršā /pers. D/ mantinieks. Saskaņā ar ierakstu Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā, persona /pers. H/ nav, un nekad nav arī bijis dzīvokļa īpašnieks. Līdz ar to pieteikumā minētais apgalvojums ir vērtējams kritiski.

Attiecībā par citu pieteikumā minēto - par miršā /pers. D/ sastādīto testamentu, iecelto testamentāro mantinieku, kā arī citu norādīto informāciju saistībā ar strīdu par īpašuma tiesībām uz dzīvokli, Komisija norāda, ka tas nav attiecināms uz lietu par deklarētās dzīvesvietas anulēšanu.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 2.panta otro daļu, dzīvesvietas deklarēšanas fakts pats par sevi nerada civiltiesiskas saistības.

Ja pieteikumā minētajām personām pastāv strīds par īpašuma tiesībām uz dzīvokli, šāds strīds ir risināms civiltiesiskā kārtībā.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 23.oktobrī saņemtajā rakstveida paskaidrojumā trešā persona pieteikumu uzskata to par noraidāmu, papildus paskaidrojot, ka pēc tēva /pers. D/ nāves saskaņā ar Civillikuma 687. un 691.pantu pieņēma tā atstāto mantojumu, kas sastāvēja no dzīvokļa īpašuma. Trešā persona vēlējās dzīvot mantotajā īpašumā, bet apmeklējot to konstatēja, ka dzīvoklī iemitinājušās neiederošas personas. Trešā persona nevēlas, ka viņa dzīvoklī būtu deklarētas nepiederošas personas.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka procesa dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, rakstveida procesā izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku lietā sniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[7] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2014.gada 22.jūlija lēmumu ierosināta administratīvā lieta, par atbildētāju lietā nosakot Rīgas pilsētas pašvaldību, savukārt pašvaldības pusē pieaicināta iestāde – Rīgas domes Personu dzīves vietas reģistrācijas komisija.

Tiesnese kļūdījusies, nosakot atbildētāju lietā.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments līdzīgā lietā par deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšanu norādījis, ka dzīvesvietas deklarēšanās sistēmas funkcionēšana ir valstij, nevis pašvaldībām piekritīga funkcija, iedzīvotāju dzīvesvietu reģistrācijas funkcija ir akceptēta kā valsts funkcija, kura uzdota pašvaldībai, nevis ir pašvaldību autonomā funkcija. Līdz ar to lietās par ziņu par deklarēto dzīvesvietas anulēšanu kā atbildētāja pieaicināma Latvijas Republika, bet atbildētājas pusē kā iestāde pieaicināma attiecīgā pašvaldības iestāde, kas faktiski veic šo funkciju (skat. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 11.septembra spriedumu lietā SKA-0273-13).

Ievērojot minēto, atbildētāja – Rīgas pilsētas pašvaldība ir aizstājama ar atbildētāju – Latvijas Republiku.

[8] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējai nepieder strīdus dzīvoklis un ka pieteicēja neīrē dzīvokli.

Pieteicēja uzskata, ka ir tiesīga deklarēt savu dzīvesvietu dzīvoklī, jo dzīvokļa mantotājs /pers. H/ mantojumu pieņēma un rīkojās ar to, kā arī deva piekrišanu pieteicējai deklarēt dzīvesvietu dzīvoklī.

Savukārt trešā persona norāda, ka ir dzīvokļa īpašnieks un dzīvokli mantojis no sava tēva. Nav devis piekrišanu pieteicējai deklarēt dzīvesvietu dzīvoklī.

Komisija, veicot pārbaudi, konstatējusi, ka pieteicēja, deklarējot dzīvesvietu dzīvoklī, sniegusi nepatiesas ziņas.

Tādējādi lietā izšķirams strīds par to, vai Komisija pamatoti anulēja ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu dzīvoklī.

[9] Lēmums pamatots ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 1.punktu, jo pieteicēja deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas.

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmajā daļā noteikts, ka dzīvesvieta ir jebkura personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta (ar adresi), kurā persona labprātīgi apmetusies ar tieši vai klusējot izteiktu nodomu tur dzīvot, kurā dzīvot tai ir tiesisks pamats un kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otrajā daļā noteikts, ka personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

Tādējādi secināms, ka persona iegūst (uztur) tiesisku pamatu apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, kā arī iegūst tiesību tur deklarēt savu dzīvesvietu (arī uzturēt šo deklarāciju), ja:

1) personai attiecīgais nekustamais īpašums pieder;

2) persona šo nekustamo īpašumu īrē;

3) persona ieguvusi šā īpašuma lietošanas tiesības uz laulības, radniecības vai svainības vai citu likumisku vai līgumisku attiecību pamata.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12. panta pirmo daļu ziņas par deklarēto dzīvesvietu iestāde anulē, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) dzīvesvietas deklarētājs vai viņa likumiskais pārstāvis, vai dzīvesvietas deklarētāja vai viņa likumiskā pārstāvja pilnvarota persona, deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas;

2) attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

Tādējādi likumā sniegts izsmeļošs uzskaitījums gadījumiem, kādos iestādei ir pienākums anulēt ziņas par personas deklarēto dzīvesvietu. Izskatāmajā lietā iestādei administratīvajā procesā pēc trešās personas iesnieguma bija pienākums noskaidrot tos apstākļus, kas minēti Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 1.punktā.

[10] Pieteicēja kā tiesisko pamatu dzīvesvietas deklarēšanai dzīvoklī sākotnēji ir norādījusi radniecību ar /pers. D/ (lietas 24.lapa), savukārt pieteikumā norāda uz radniecību ar /pers. H/, kurš arī devis piekrišanu deklarēt pieteicējas dzīvesvietu dzīvoklī.

No lietas materiāliem izriet, ka procesa dalībnieki tika informēti par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tika dots termiņš papildus pierādījumu iesniegšanai līdz 2014.gada 23.oktobrim (lietas 36.lapa). Tiesa konstatē, ka pieteicēja nav iesniegusi tiesā pierādījumus, savu pieteikumā norādīto argumentu pamatošanai.

Tiesa konstatē, ka lietas materiālos atrodas 2014.gada 16.aprīļa mantojuma apliecība Nr.880, kas apstiprina, ka trešā persona, kā /pers. D/ pirmās šķiras mantinieks, ir mantojis un pieņēmis dzīvokļa īpašumu Nr./adrese/ (lietas 29.lapa).

Tāpat no Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodalījuma Nr./numurs/ ieraksta izriet, ka dzīvokļa īpašnieks ir trešā persona (lietas 28.lapa).

Tādējādi, tiesa atzīst, ka lietā nav pierādījumu, ka personai /pers. H/ jebkad būtu piemitušas tiesības rīkoties ar dzīvokli. Turklāt pieteicēja ne Komisijai, ne arī tiesā nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu viņas tiesisko pamatu deklarēt dzīvesvietu dzīvoklī.

Tāpat par tiesisku pamatu deklarēt dzīvesvietu dzīvoklī nevar kalpot pieteicējas sākotnēji norādītais pamats – radniecība ar /pers. D/, jo /pers. D/ miris /miršanas datums/, bet pieteicēja deklarējusi savu dzīvesvietu dzīvoklī 2013.gada 7.decembrī.

Vienlaikus tiesa norāda, ka radniecība pati par sevi nedod tiesības lietot dzīvokļa īpašumu deklarēt tajā savu dzīvesvietu, ja nav saņemta dzīvokļa īpašnieka piekrišana. Konkrētajā gadījumā ir acīmredzami, ka šādas piekrišanas nav.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteicēja, deklarējot savu dzīvesvietu dzīvoklī, ir sniegusi nepatiesas ziņas. Līdz ar to tiesa atzīst, ka ir konstatējams pamats anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu dzīvoklī.

[11] Pieteicēja norāda, ka tiesā ir strīds par īpašuma tiesībām uz strīdus dzīvokli.

No publiski pieejamām ziņām Tiesu informācijas sistēmā konstatējams, ka prasības pieteikums pret trešo personu, lūdzot atzīt /pers. H/ īpašuma tiesības uz mantojumu – strīdus dzīvokli, Rīgas apgabaltiesā iesniegts 2014.gada 30.jūnijā, tātad jau pēc pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanas.

Līdz ar to apstāklis, ka šāds civiltiesisks strīds pastāv šobrīd, pats par sevi neietekmē Lēmuma tiesiskumu. Lēmuma pieņemšanas brīdī šāda rakstura strīds nepastāvēja.

[12] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Lēmums ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Rīgas domes Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisijas 2014.gada 12.jūnija lēmuma Nr.12 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā pieņemšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Petrovska